

Sétahajókázás Győrben

1

avagy nem mindig nagyon rövid ismertetés Győr épített örökségének arról a részéről, mely legalább részben a hajóból utunk során látható

Készült 2020. júniusában, korábbi fotók és kutatási eredmények felhasználásával

Kedves Vendégeinknek a vízről, sétahajókázás közben többé-kevésbé látható jelentősebb győri építészeti értékekről szeretnénk kedveskedni az alábbi összefoglalással.

Győr Magyarország műemlékekben harmadik leggazdagabb városa Budapest és Sopron után, közel 300 országosan védett, és nagyon sok helyi önkormányzati védelem alatt álló épülettel büszkélkedhet.

A vízről látható jelentősebb (nagy méretű) épületek közül mindössze három van olyan, ami jelenleg jogilag nem védett, az egyik az egyetem épületegyüttese, a másik a Hittudományi Főiskoláé, a harmadik pedig az egykori elevátorházból lett és kibővített lakóépületé.

Utunk során először az egyetem mellett haladunk el, majd visszafordulva a Radó-sziget sarkánál befordulunk a Rába folyóra, ott a Petőfi-híd környékén fordulunk vissza a belváros irányába, majd a Mosoni-Dunán hajózunk lefelé a Városrét (egykori Rába Vagon- és Gépgyár területéig) vonaláig, majd vissza.

Az épített örökség kiemelkedő alkotásait is ebben a sorrendben mutatjuk meg Önöknek.

Az alábbi szövegek részben saját kutatásokon alapulnak, részben az adott intézmény, vagy objektumot ismertető leírás honlapjáról vagy egyéb internetes felületekről szabadon letölthető információkat tartalmazzák, másolásuk azonban az eredeti tartalomgazda engedélye nélkül nem megengedett.

Egyetem az Aranyparton

Győr mindig is jelentős iskolaváros volt. Egyházi és világi alapfokú, középfokú iskolái mellett a XVIII. századtól a kor igényeinek és színvonalának megfelelő felsőoktatási intézmények is működtek a városban. Az 1718-ban létrehozott jezsuita Akadémia hittudományi, bölcséleti és jogi képzést nyújtott, s 1745-től világi hallgatók is tanulhattak az intézményben. A Győri Királyi Akadémia 1776-ban kezdte meg működését. A jogtudomány és a magyar irodalom olyan jelentős személyiségei folytatták tanulmányaikat Győrött, mint Deák Ferenc, Csányi László (1848-ban Széchenyi István után a közlekedési és közmunkaügyi miniszter) és Mikszáth Kálmán. Az akadémia kisebb nagyobb megszakításokkal a XIX. század végéig, 1892-ig működött a városban.

1968-ban alapították az egyetem közvetlen jogelődjét, a Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskolát. A főiskola a közlekedési és távközlési infrastruktúra számára képezett - akkori szóhasználattal - mérnököket. Ekkor épült fel a Mosoni Duna festői szépségű kanyarulatában, a barokk belvárostól néhány percnyi sétaútra az az épületegyüttes, amely - Magyarországon párját ritkító kivételként - eredetileg is felsőoktatási célokra épült. Az intézmény 1986-tól viseli a „legnagyobb magyar”, Széchenyi István nevét.

Az 1990-es évek elejétől a mérnöki tudományok mellett a közgazdasági, az egészségtudományi és szociális képzés is megjelent az oktatási kínálatban. 1995-ben az Eötvös Loránd Tudományegyetem programkihelyezése révén a jogi képzés, a jogász szak is visszatért

a városba, s 2002-től a Széchenyi István Egyetem saját jogon indított szakja lett. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Zeneiskolai Tanárképző Intézet Győri Tagozatának 1995-ben történt integrálásával az ezredforduló időszakára ténylegesen létrejött egy olyan universitas, amely hallgatói létszámával, oktatói karának tudományos minőségével, képzési kínálatának sokszínűségével kaphatta meg 2002. január 1-jével az egyetemi rangot. A sikerben meghatározó az Universitas-Győr Alapítvány szerepe. Az alapítvány 1990-től segíti, ösztöndíjakkal és költségtérítésekkel támogatja a győri egyetem tudományos háttérének megteremtését.

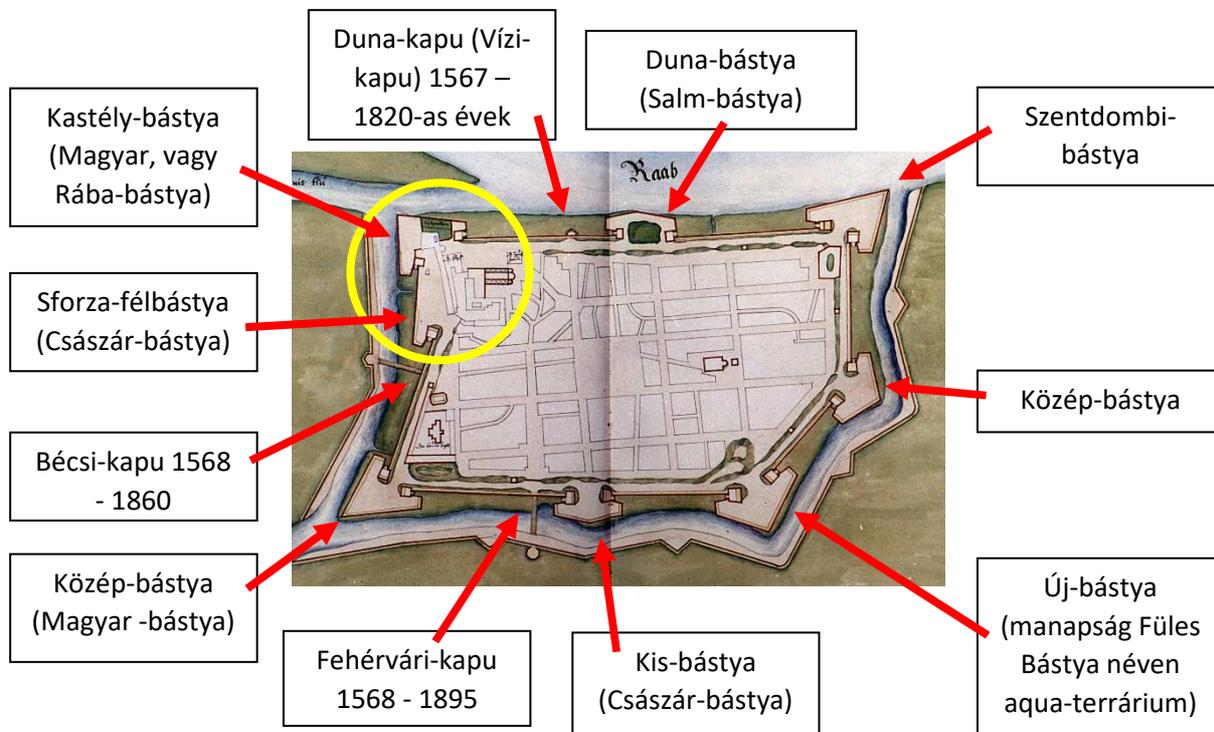
Alapképzési szakjaink (BA, BSc) általában 7 félévesek, s közvetlen elhelyezkedési lehetőséget is kínálnak a hallgatóknak. A végzettek másfél- vagy kétéves mesterképzésben (MA, MSc) folytathatják tanulmányaikat, amely a klasszikus egyetemi szintű diplomát adja. A közel tizenkétezer nappali tagozatos hallgató mellett ötezren levelező vagy távoktatási szakokon tanulnak. Képzési kínálatunkban az internetes távoktatási forma is megtalálható.

Hajónkkal visszafordulva a Rába folyó felé a győri vár megmaradt másfél bástyáját láthatjuk.

A győri vár megerősítése 1555-ben kezdődik, és mivel Ferdinánd király 8 évre békét köt a törökökkel, a munka zavartalanul folyik egészen 1566-ig, amikor tűz pusztít. A vár megerősítése, újra építése 1567-ben újra kezdődik, immár olasz hadmérnökök segítségével. Ferabosco és társai ólasz fülesbástyás rendszert építettek, melynek lényege, hogy a bástyák között hosszabb, egyenes ún. kurtinafalak épülnek, míg a bástya oldalfala vissza van húzva,

mögötte van a „fül”, ahonnan védett módon lehetett látni a közeledő ellenséget. Győr várának hét egész és egy fél bástya volt, ebből ma már csak egy egész és egy fél látható. Előbbi a Püspökvár alatt a kastély-bástya és alatta a Karmelita templom felé a Sforza-félbástya (ennek is van füle, de csak egyoldalas, azért csak fél, és nem egész bástya). A várat, melyet a már említett Ferabosco tervezett 1555-59 között, és Eric von Salm erősített meg 1567-75 között, a haditanács 1577-re nyilvánította késznek.

Az elkészült várat a török 1594. nyarán kezdi ostromolni, de csak szeptember 29-én veszi be. Ezért Hardegg Nándor akkori győri kapitányt büntetésből 1595. június 15-én kivégzik.

A vár Sforza-félbástyája mellett van az egykori Kazamata-, illetve Vaskakas-étterem, melynek boltozatos terei a püspökvári kazamatákkal összefüggésben vannak, a két rész közötti szakasz jelenleg a városi Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeumának Lapidárium, azaz Kazamata-kőtára, benne római kori kövekkel és pl. a vár Bécsi kapujának megmaradt kődarabjaival.

A Lapidárium érdekessége a reneszánsz kőkeres kapuzat, melynek ikerpárja a szomszédos kávézó / teázó kiszolgálóterében (tehát épületen belül) látható. Ilyen épen maradt ikerkapuról közel s távol nincs tudomásunk.

A várfal másik megmaradt darabja az Új-bástya, ahol ma a Xantus János Állatkert Európában szinte egyedülálló, de legalábbis unikális vízi terrárium látogatható a belvárosban.

A kapuk neve mellett az építés és a bontás dátumai olvashatóak.

A várfal, a kazamaták, a Lapidárium kiemelt műemlékként védettek, ahogy a többi jelentős épület is, melyekről alább szólunk.

A győri vár alatt a Rába parton a **karmelita templomot és egykori rendházat** (ma Hotel Klostrom) láthatjuk.

Kolonics Lipót győri püspök a XVII. sz. végén a sarutlan rend magyar rendházának helyszínéül Esztergom, Nyitra és Győr városát jelölte meg, ezek közül a karmelita atyák Győrt választották. A rendház építésére az engedély 1697 nyarán született meg. A mai Bécsi kapu téren akkor a katonai építészeti hivatal és egy lakóház állt. A lakóépületet 6.800,-Ft-ért megvették, és az átalakítási munkáit azonnal megkezdték, hogy zárdaként hasznosítani tudják. Az 1700. évben alakították át a katonai hivatal épületét cellákká és kápolnává. Az átalakítások műszaki színvonala azonban nem volt megfelelő, így új zárda tervezésébe kellett kezdeni. Ehhez Athanáz nevű testvérüket bízták meg a karmeliták, aki (polgári nevén Wittwer Mártonként) több szentmártonhegyi (pannonhalmi) épület és többek között a zirci monostor tervezője-kivitelezője volt.

A tervek elfogadásának feltétele volt, hogy az új rendház a győri vár bástyáit nem veszélyeztetheti (mint tudjuk, a Sforza-félbástya és a Bécsi kapu állt a helyszínhez legközelebb), így aztán hosszadalmas egyeztetés következett, míg 1714-ben engedélyt kaptak a tervek megvalósítására.

A rendház nyugati oldala készült el először, oda az egykori várról előbb a katonai építészeti hivatal, majd az 1718-ban az új rendház homlokzatára került az a vaskakas, amelynek legendája közismert (1594. szept. 29-én azt mondta a török a vár elfoglalásakor, hogy akkor kapják a magyarok vissza a várat, ha a vaskakas megszólal. A vaskakas nem szólalt meg, de a török Győrben csak 4 évet tartózkodott, Magyarországon összesen 145-öt). Az épületrészt 1720-ban fejezték be, és röviddel utána, néhány éven belül építeni kezdték a déli oldalt is, végül a keleti és nyugati szárnyakat is. A keretes, belső udvart körbezáró homlokzatú épület 1732 őszére készült el.

A ma is látható templom alapkőletétele 1721. szept. 08-án történt. A templomépítés egy ideig a telken levő forráskút miatt megállt, új kutat kellett fúrni, hogy a meglevőt meg lehessen szüntetni (a meglevő éppen a tervezett Szent József mellékoltár helyén volt). Miután ez megtörtént, az építkezés tovább folyt, 1725-re készült el a magyarországi barokk egyik legszebb temploma.

1763-es földrengés itt is károkat okozott, de csodával határos módon csak a rendházban, a templomnak komoly baja nem lett. A kémények leomlottak, a tető megrongálódott, a falak megrepedtek. Júniust írtunk, Szent László havát, akinek tiszteletére gróf Zichy Ferenc, későbbi győri püspök (aki visszavásárolta a városnak a Püspökvárat a várkapitányoktól), körmenetet rendelt el, Isten haragjától való félelmében. A körmenetet, melyen Szent László hermáját körbeviszik, 1763 óta minden év júniusában megtartják.

A templom a magyar barokk egyik legszebb alkotása. A homlokzaton Mária két oldalán Szent Teréz és Keresztelő Szent János alakjai láthatóak. A bejárat felett a karmelita rend címere látható. A templomtér kereszt tengelyében levő pillérek két-két kápolnát választanak el egymástól.

Oltárait a szobrokkal együtt Domonkos kármelita testvér készítette. A főoltás képe Szent István királyt és Szent Imre herceget ábrázolja, amint hódolnak a Szent Szűz előtt. A kép felett egy másik festmény Mózeszt ábrázolja a csipkebokor mellett, két királyunkkal, Szent Istvánnal és Szent Lászlóval.

A mellékoltárokon a következő ábrázolások vannak: Szent József halála, Nepomuki Szent János vértanúsága, Szent Terézia szívsebzése, Keresztes Szent János megdicsőülése. Az oltárképeket Martino Altomonte festette. Meg kell említeni a „sötét kápolnát”, a Loretto-i ház másolatát, melyben ott van egy másolata az eredeti Szűz Mária szobornak, amelyik azóta egy tűzvészben megsemmisült. A kápolna építését 1718-ban fejezték be. 1755-ben kis torony is került a kápolnába, benne picci haranggal. A kápolna kifestése 1756-ra tehető. A kápolnát körülvevő széles folyosón gyóntatószékek láthatóak.

A templom alatti altemplom temetkezési helyként szolgált. A rendház tagjainak temetkezési helyéül korábban a főoltár alatti üreg szolgált, jelenleg egy ajtó lappal van takarva a nyílása.

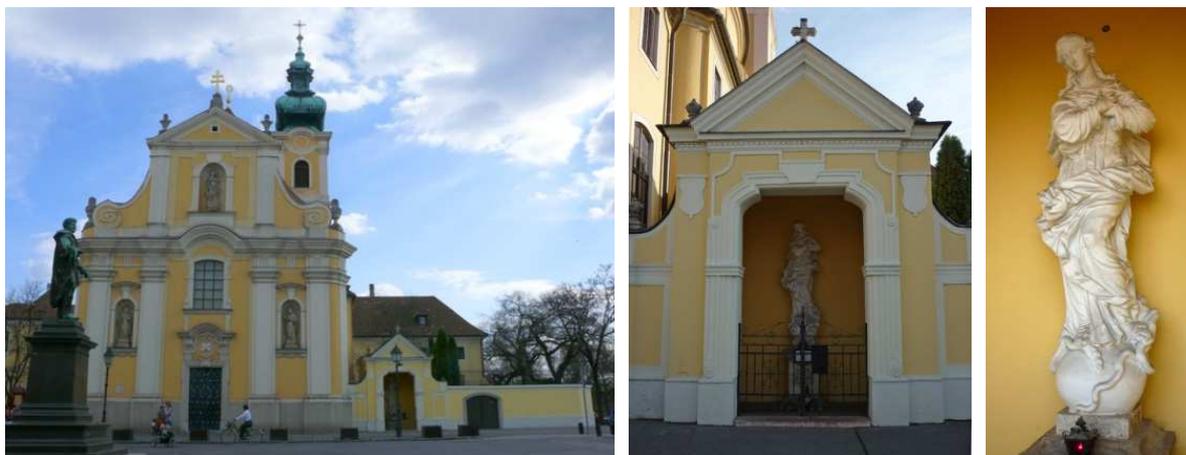
Itt őrzik boldog Apor Vilmos vértanú püspök földi maradványait a II. világháború utáni időkben, mígnem áthelyezték a székesegyházba.

A templom melletti kis kápolnában **Hab-Mária szobor** látható, melyet a szigeti polgárok állítottak Győr első árvízi emlékműveként, s melyet a Rába szigetről hoztak át mai helyére 1891-ben, a mai kettős híd elődjének építésekor (s amely vashíd a háború során felrobbant).

A templom odalában van egy árvízi emlékmű, ez a Hab-Mária fülkeszobor. A barokk alkotás a hivatalos nyilvántartás szerint 1735 vagy 1754-ben készült. Valószínűleg Giovanni Giuliani (1663-1744) alkotása (de ha ez igaz, akkor viszont az 1754-es datálás kizárható).

Győr első árvízi emlékműveként ismert, melyet 1861-ben megújítottak, majd 1891-ben a Rába szigetről hozták át mai helyére, a mai kettős-híd elődjének építésekor. Felirata: „Magyarok Nagyasszony, / Szeplőtelen Szűzanya / esedezél érettünk, / kik Tehozzád menesszünk!”.

8

Spartacus csónakház a Radó-szigeten

A ma látható csónakház előzménye több úszómű is volt:

1877. augusztus 6-án a Regatta Club a városi törvényhatósági bizottsághoz beadott egy kérvényt a sétatéri híd fölötti hely átengedésére, melyet a várostól meg is kapott. A kérelem a sétatér falaiból a saroknál a víz fölé kinyúló gerendákra vetett 40 láb hosszú, 20 láb széles, tető alatti, levegőben lógó „hajó-színre” szólt. Fenn a sétatéren egy hat láb hosszú öltözőt építettek volna. Az egylet az 1878. március 7-én megtartott tavaszi közgyűlésén ezt a tervet elvetette, és ugyanezen közgyűlésen egy másik tervet, egy úszó csónakház megépítésének tervét fogadta el.

A közgyűlés a kivitelezéssel Gaál Ödönt, Szabó Józsefet és Miháلكovics Tivadart bízta meg. Az úszó csónakházat fenyő talapzatra építették, és azt nyolc hordóra rögzítették. Miután emberi erővel nem tudták a hordókat alábuktatni, Szabó Józsefet felkérték arra, hogy aláhúzó gépet

készítsen. Ennek a szerkezetnek a segítségével a hordókat már rögzíteni tudták, a csónakház építése befejeződhetett.

1878. május 1-jén délután két órakor felavatták az új sportlétesítményt. 1880. március elején az úszó csónakházat felhúzták a híd mögötti téli kikötőből a helyére: itt érte a jégzajlás, amely majdnem a pusztulását okozta.

1881. március 1-jén éjjel a csónakház hóiharba került, a szél által a vízbe sodort hó hatalmas tömbökké összeállva a medret fenéig kitöltötte, és a víz sodró ereje nekinyomta a hótömeget a már felvontatott csónakháznak, azt a kikötőjétől elszakította, és nekifeszítette a hídnak, így a csónakház megroppant. A hajóállományt sikerült ugyan megmenteni, de a csónakház tönkrement.

A március 27-én lezajlott egyleti közgyűlésen a csónakház lebontásáról és egy új csónakház építéséről döntöttek. Elhatározták, hogy az építési költségek fedezésére a tagok között kötvényeket bocsátanak ki, és azokat sorsolás útján törlesztik, ezenkívül 300 forint kölcsönt vesznek fel.

Az új csónakház építési tervének elkészítésével Szabó Józsefet bízták meg, az építési szerződést a Hets testvérekkel kötötték meg. Az épület nehezebb volt, mint az elődje, ezért azt 72 hordóra rögzítették, majd miután május 5-én elkészült, az építési helyéről (a hosszú hídtól) a rendes helyére leúszatták. A rákövetkező napon megkezdődtek a belső szerelési munkálatok. A házban hölgyeknek is kialakítottak egy szobát – melynek falait fehérre festették, tetejét szövettel díszítették –, amit ők sosem használtak. Ugyanúgy, ahogy az emeleti kávézó teraszát se vette igénybe senki. Az új csónakház felavatására az évad ünnepélyes megnyitásokor, június 6-án került sor.

1884-ben felmerült egy szárazföldi csónakház építésének a gondolata, melyet a közgyűlés elé is terjesztettek. A következő évben a várostól közel 500 négyzetméternyi terület meg is kaptak az elképzelésre. A tervezés megindult, a költségekre ajándékösszegeket ajánlottak fel a tagok. Egy tervet el is fogadtak, és a kivitelezéssel Bohus mérnököt bízták meg. Ennek ellenére az épület mégsem készült el, és a választmány egy újabb úszó csónakház építése mellett döntött.

1887-ben az egyesület örök használatra kapott a várostól 472,6 négyzetméternyi területet, és még azon a tavaszon megkezdték a szárazföldi csónakház építését. A munkálatokat azonban mégsem fejezték be, inkább a régi ház mintájára, 1020 forinton egy új vízi csónakházat építettek, a parton pedig egy kioszkot.

1895. január 20-án a helyi újság arról tudósított, hogy a Rába jege megolvadt, a nagy úszó jégtáblák a csónakházat a helyéről kiszakították, és a Püspökvár alá sodorták. Innen végül a csónakházat a Duna-Rába torkolat jégmentes részébe vontatták.

Január 24-én a rendkívüli közgyűlésen az egyesület „csónakház-építési bizottsága” egy a parton álló emeletes csónakház építésére tett javaslatot, majd június 9-én szintén rendkívüli közgyűlés keretében a tagok döntő többséggel a parti ház megépítése mellett foglaltak állást. A tervezéssel Hets Antal építészet bízták meg. A terv szerint az egyemeletes, cottage stílusú csónakház felső szintjén az öltözők, fürdőszoba, társalgó kapott helyet, a földszinten pedig a könnyű futású hajók, míg a part menti talphoz a társas hajók lennének kikötve. Az építkezéshez

szükséges 7000 ezer (?) forintot 50 forintos kötvények kibocsátásából fedezték. Az építési munkálatokról a helyi lap pontról pontra beszámolt. Az új csónakház építése miatt a feleslegessé vált régi úszó csónakházat az egylet a városnak felajánlotta megvételre.

1895. december 28-án megtartották a bokrétaünnepélyt.

Májusban befejeződtek a külső munkálatok, majd a belső feladatokat végezték el, novemberben a gázvilágítás és a gázfűtés szerelési munkálatait is elvégezték. Az 1897. márciusi évadnyitó közgyűlést már a felavatásra váró saját házában tartotta meg az egylet.

A csónakház avató ünnepségét 1897. június 7-én tartották meg.

A második világháború után a csónakház alapja megsüllyedt, és elkorhadt a főgerenda is, ezért a két torony közül a magasabbat le kellett bontani. Az épületet kibővítették, egy gondnoklakást és egy csónakjavító műhelyt építettek hozzá. 1948-ban az egylet neve is megváltozott: Győri Csónakázó Egyletből Győri Vörös Meteor Sport Klub lett. A csónakház 1960-ban került az új klub tulajdonába, de az épületet addig is a klub használta és tartotta karban.

1968 júliusában a csónakház és a szakosztály is az újonnan alakult Győri Spartacus SE tulajdonába került. Azóta többször tettek kísérletet a szecessziós stílusban épült, műemlék jellegű csónakház megmentésére, több terv is készült, de a megvalósítás rendre elmaradt.

Öt templom egy utcában és az Öt Templom Fesztivál

Az **Öt Templom Fesztivál** arra az – európai szinten is egyedülálló – kuriózumra épül, hogy Győr Újváros városrészében egyetlen utcában megtalálható az öt történelmi vallás egy-egy temploma. Öt vallás és öt közösség élt egymás mellett évszázadokon át egy utcában ismerve, tisztelve, segítve egymást. Az öt templom építészeti mementó és egyben példa arra, hogy Európa közepén, Magyarországon, évszázadok óta békében élnek együtt evangélikusok, katolikusok, reformátusok, szerb ortodoxok és zsidók. Kulturális sokszínűségük, közösségeik hite erőssé és változatossá teszi Magyarországot kultúráját, érdekessé és fontossá Európa és a világ számára. Az Öt Templom Fesztivál ennek a történelmi és emberi értéknek a fontosságára, a kultúrák, vallások, közösségek és egyének között évszázadok óta meglévő párbeszédnek a felerősítésére és támogatására hívja fel a figyelmet.

Az **Insula Lutherana** Európában egyedülálló módon egy szigetként, zárt tömbként jelenik meg, s megtalálható benne a lelkészi hivatal, a püspök lakása, az óvoda, általános iskola, gimnázium, kollégium, és a tömb közepén a torony nélküli Öregtemplom épülete.

Az első evangélikus templom Győrött 1696-ban épült fel a mai Újvárosi Katolikus Plébániatemplom helyén, ezt azonban az evangélikusoktól 1749-ben elvették. II. József türelmi rendelete adta meg újra a lehetőséget az evangélikus gyülekezetnek templom építésére, azzal a feltétellel, hogy a templom torony nélkül és zárt udvarban épülhet csak fel. A templom 1785-ben készült el.

A templom a Rába-part felől jól áttekinthető kellemes arányaival és finom homlokzataival tűnik ki. 1783 és 1785 között építették, zárt udvarban és torony nélkül. A belsőkarzatos teremtemplom legfőbb díszé faragott késő barokk szószékoltára, benne Orlai Petrich Soma festményével. Az ajtó feletti latin felirat II. Józsefet dicsőíti. A templom egyik

ékessége az oltár előtt álló, 1817-ben készült, vörös színű homokkőből faragott keresztelőkút, harang formájú fedelén Jézus megkeresztelését ábrázoló kis öntött szoborcsoporttal.

12

1870 szeptemberében szentelték fel a **neológ zsinagógát**, ami két év alatt épült fel Benkó Károly tervei alapján. A századeleji átalakítás tervezője Jónás Dávid volt.

Az épület legutóbbi felújítása több évig tartott, és két ütemben valósult meg (1990-es évek vége és a 2004-2006 időszakban). A restaurálási munkákat Ludányi Gábor és csapata végezte, a karzat aljának egy kis felületét sikerült lementeni és visszahelyezni, a többi rész rekonstrukcióban készült.

A legutóbbi tervek egy részét Szócs Sándor, másik részét Cserhalmy Győző készítette.

Jelenleg kiállítótérként és koncertteremként funkcionál az egykori templomtér, míg az iskolaszárnyak eredeti funkciójukban a Széchenyi Egyetem zenészeinek adnak otthont. A házban továbbra is jelen van az Győri Zsidó Hitközség. A Villányi Család ajándékként a térbe került tóratakaró arany hímzésével a több, mint 5000 győri zsidó áldozatra emlékezik. A kupola tetején levő gömböt aranyozott Dávid-csillagra cserélték a felújításkor.

13

A **református templom** a zsinagóga mögött áll. 1905-ből való, késő historizáló épület. Csányi Károly győri születésű építész és egyetemi tanár, a Parlament belsőépítészeti megformálójának jelentős győri alkotása.

Az Urunk Színelváltozása (Szent József) tiszteletére szentelt **római katolikus templom** a Kossuth Lajos utca közepén magasodik.

Az úJVárosi hívők életében ez a harmadik templom, a San Salvator ötkarélyos templomát követte a Szent József, amelynek rossz állapota miatt kellett új templomot építeni. A ma látható templom klasszicista stílusban Fruhmann Antal tervei szerint készült el, 5 évig épült, felszentelése 1841-ben volt. Az orgona 1852-54 között épült, Klöckner Károly közreműködésével.

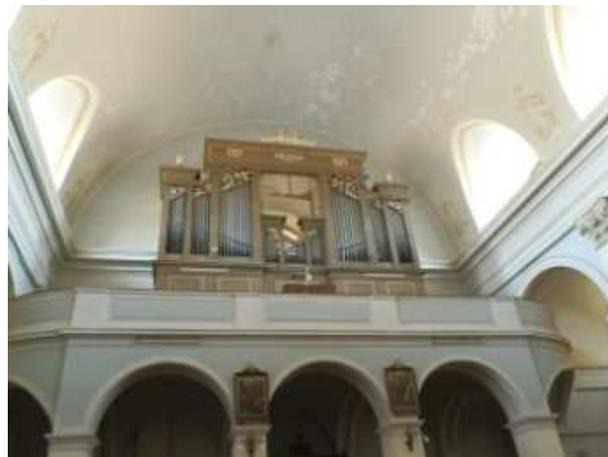
Győr második legnagyobb temploma a város és az egyház közös finanszírozásában épült meg, ezért is látható a templomban a város címere (főoltár felett), Szent István, a város védőszentjének szobra.

Két harangja közül a nagyobbik 1200 kg-os, a város második legnagyobbja, 1973-ban készült 129 cm alsó átmérővel, Órbottyánban, Gombos Lajos műhelyében. A lélekharang csak 400 kg-os, 82 cm, 1927-ben Szlezák László készítette el.

A templom oldalában található tardosi kőlap 1738-ból való, nem tudni, hogy sírkő vagy „csak” emléktábla, amit „Baron de George Guillaume de Somerlatte magas rangú francia tiszttel kapcsolatban emelték, aki 1685-1738 közt élt”.

Ahogy építése, úgy 2014-es külső felújítása is összefogással valósult meg, EU forrásból, városi segítséggel, a Dávid Bau Kft. kivitelezésében, Czigány Tamás tervei alapján.

Zsebedits József plébános tollából született a 2016. elején kiadott Az úJVárosi római katolikus egyház története című könyv, melyben nagyon részletesen olvashatunk a templomról.

A Szent Miklós tiszteletére szentelt **görög keleti templom** és parókia a Kossuth utca és a Bálint Mihály utca közötti területen található.

A templom 1727-ben épült barokk stílusban, a korábban meglévő templom átépítésével. Szentélye támpilléres, nyolcszög három oldalával kialakított.

Legfőbb értéke a copf ikonosztáz, a XVIII. századi padok, stallumok, berendezési tárgyak.

A parókia a közelmúltig városi tulajdonú, közösségi célokat szolgáló épület volt, csak 1995 óta ismét egyházi tulajdon. Az épület felújítása 2006-ban kezdődött, a tető felújítása részleges volt. A konyha és a folyosó boltozatos terei megvannak, a többi helyiség síkfödémes.

Az udvarban több kőkereszt és síremlék látható.

A strandon **Ciráky-obeliszk és uszoda épülete**

A Rába és a Mosoni-Duna összefolyásánál kialakult földnyelven áll egy monumentális vasbeton emlékmű.

Gróf Czirák Béla (1852-1911) főudvarnagy és a Rábaszabályozó Társulat elnöke volt, aki kormánybiztosként 1896-tól haláláig irányította a Rába szabályozását.

A Rábaszabályozó társulat elhalt elnökének: gróf Cziráky Bélának emlékét megörökítendő, a Rábának a Dunába való betorkolásánál képződő földnyúlványon egy 25 méter magas obeliszket emelését határozta el, melyen az érdemekben gazdag elnök mellszobra lesz a talapzaton elhelyezve. Az emlékmű szobrászati részének elkészítésével a társulat választmánya városunk szülöttét Horváth Adorján szobrászművészt bízta meg 1912-ben.

“1913. október 4-én a Cziráky-parkban emelt obeliszket leleplezésére nagy ünnepséget rendezett a Rábaszabályozó-Társulat. A huszonnégy méter magas, karcsú obeliszket itt fehérük már a félsziget sarkán. Közvetlen előtte egymásba ömlik a szőke Duna és a zöldszívfű Rába. Az emlékoszlop márványa pedig rezignáltan hirdeti, hogy ezt a győri Eifeltornyt a Rábaszabályozó-Társulat állíttatta kegyeletes megemlékezéssel az ő halhatatlan elnökének, gróf Cziráky Béla főudvarnagynak.”

A vasbeton obeliszket tervezője Zielinszky Szilárd (1860-1924), kivitelezője Melocco Péter volt. Az obeliszket közepén elhelyezkedő másfél méteres átmérőjű bronz mellkép/dombormű és az alatta félkörben elhelyezkedő babérkoszorú elkészítésére pedig Horváth Adorján (1874-1943) győri szobrászt kérték fel.

Az új strandfürdőt 1931 nyarán vehették birtokba a győriek.

1930-ban a város Hajós Alfrédot (eredetileg Guttman Arnold; Budapest, 1878. február 1. – Budapest, 1955. november 12.) bízta meg a Cziráky téren építendő új uszoda terveinek elkészítésével. A tervezett medencés uszoda egy 50×18 méter méretű nagy-medencéből és egy lubickolóból állt, kiegészítve öltözőépületekkel, kazánházakkal. Az építkezés 1931 áprilisában kezdődött meg, gondosan megválogatott győri vállalkozókkal.

A győri medencés uszoda 1931. július 6-án nyílt meg, mely fekvése és technikai megoldása miatt is egyedülálló volt az országban. A Hajós Alfréd által tervezett együttes nem csak az országban először alkalmazott klórtisztítási technológia miatt számított úttörőnek, hanem letisztult formálása és tiszta funkcionalitása is újdonság volt a városban.

Az 50 méteres medencét egyik oldalon végigkíséri egy napozóteraszként és lelátóként is szolgáló lépcsőzetes kiemelés.

A szigetcsúcson álló **obeliszket** Lebó Ferenc restaurálta 2015-ben.

A fürdőegyüttes magját az 1931-1933 között, modern stílusban épített nyitott sportuszoda alkotja. Tervezője Hajós Alfréd.

Az 50 méteres, nyolcsávós **versenymedence** északi oldalára került a kiszolgáló épület a nemenként két oldalra telepített öltözőkkel. A **főépület** U alakú, egyemeletes, a medence felé néző emeleti teraszt zár körül. Technikai érdekessége a ma is működő eredeti gépészeti berendezések mellett a lapostetőn kialakított vízszűrő medencesor. A teraszt egyszerű formájú, falpillérekre támaszkodó karcsú konzolok tartják. Az épületben megtalálhatóak az eredeti fekete-fehér mozaiklap burkolat, az eredeti terrakotta színű falicsempé burkolat, vörös mettlachi lábazati sávval. Az emeletre műkő lépcsőfokos, kétkarú egyenes lépcső vezet, téglalap alakú pihenővel. Eredeti egyrétegű, gerébtokos, fekvő téglalap alakú ablakok, egyszerű diópántokkal, eredeti, negyedfordítós kilincsekkel. A **gépház** egyszerű homlokzatú téglalap alaprajzú épület az uszoda főépülete mögött. A **kapuépület** két élükkel szembefordított, négyzet alaprajzú tömbből álló, földszintes, lapos tetős épület. A két épület között kapurács.

A terület szigetcsúcs felőli része árvizek esetén érintett, ami ilyenkor részlegesen vagy teljesen víz alá kerülhet.

Püspökvár

A Győri Egyházmegyét Szent István király alapította még 1008 előtt, innen adta ki ugyanis a Pécsi Egyházmegye alapítólevelét 1008-ban. Magyarországon egyedülállóként a mindenkori püspökök lakóhelye a Káptalándomb (és mindössze a törökök 4 éve alatt volt a vár az akkor várkapitányoké, akiktől Zchy Ferenc visszavásárolta a Püspökvárat).

A Püspökvár legkorábbi építésű, ma is álló része a menekülő folyosónak, vagy osonkának hívott késő-román stílusú boltozott közlekedőtér, melynek építése a XIII-XIV. századra feltételezhető. A folyosón közepén egy kis pihenő található, bordás gótikus keresztboltozattal, mely boltozat a sarkokon pici gyámkövekre támaszkodik, ezeken levéldísz látható. A folyosó

mellett van egy kút, amely kb. 10 méteres, és az alján van egy elfalazott nyílás, mely a várfal Rába felőli oldalához vezet (ez volt a menekülő-folyosó alsó része, illetve itt lehetett titokban a várba jutni). A kutatások felszínre hoztak egy Anjou-címert, amely datálja épületünk alapjait az 1370-es év tájékára. A kőből faragott, festett, címerpajzs a kaputorony keleti, város felé forduló homlokzatán az első és második emelet között helyezkedett el. Jelenleg a másolatot láthatjuk a homlokzaton.

A torony mellett, a kápolna alatt helyezkedett el egy másik épület, melyet 1481 és 1486 között bontatott el Nagylucsei Dóczy Orbán püspök, aki egyben megépítteti a toronynak támaszkodó, sokszögzáródású, támpilléres kápolnát, amely 1487-re készül el. A kápolna csillagboltozatos, ablakain mérműves rácsok láthatóak, alatta, a támpillérei között a fölszínen jelenleg a kegytárgybolt üzemel. A korábbi, XVI. századi felvonóhidás kapu leeresztő láncának nyoma a kegytárgybolt bejárata mellett ma is látható. Szintén Orbán püspök érdeme a palota bővítése emelettel, a zárterkély megépítése, és az a díszítőfestés, mely restaurált állapotban ma is jól látható a torony keleti falán.

Szintén Mátyás korabeli a pincaajtó kőkerete, amelyet a menekülő folyosóba lefelé menet láthatunk.

A Püspökvár alatt a török korban, a XVI. században épül ki az a ma is létező kazamata-rendszer, melynek egy részében az a Lapidárium működik, ahol a római kori mérföldkövek, sírkövek és egyéb értékes kőemlékek találhatóak.

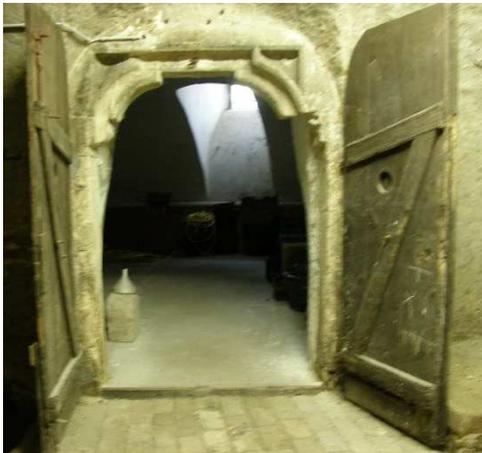
A palota déli oldalát a XVII. században bővítik. A XVIII. században Zichy Ferenc püspök építő tevékenységének eredményeképp jön létre a mai díszes lépcsőház, s az 1763-as földrengéskor megsérült torony újjáépítése is az ő nevéhez köthető. Ekkor bővül a déli szárny is, és töltik be a korábban meglevő felvonóhidás kapuk előtti árkokat is.

A mai csonka torony-forma a XIX. században élt Simor János püspökhöz köthető, aki a korábbi barokk sisakot elbontatta.

A Püspökvárban működik egy ostyasütő üzem is, valamint itt nyílt Apor Vilmos püspök vértanúságát hirdető kiállítás is, mellyel a II. világháborúban itt, a várban meglőtt, és azóta boldoggá avatott püspök életének utolsó szakaszát mutatják be.

Apor a II. világháborúban nőknek, gyerekeknek adott menedéket a püspökvárban, és amikor a részeg orosz katonák száz nőt el akartak vinni magukkal, a püspök ezt saját testével akadályozta meg. A katonák előbb a mennyezetbe lőttek (máig megvan a négy golyó a falban), három lövés a püspököt is eltalálta, aki később kórházban halt meg, az általa óvott személyek közül senki nem sérült meg.

Apor Vilmos püspök teste sokáig a karmelita templom altemplomában nyugodott, a 2. világháború után megpróbálták elhozni onnan a maradványokat, azonban erre egy tiltás miatt 38 évet várni kellett, 1986. május 23-án helyezték el testének földi maradványait a székesegyházban, boldoggá avatásának első lépcsőjeként pedig II. János Pál pápának győri látogatásakor, 1996-ban adták át az ehhez szükséges dokumentációt.

Székesegyház

A Székesegyház első írásos említése 1088-1105 között született.

A mai székesegyház a Boldogasszony tiszteletére emeltetett, aminek 1256-ban befejezett, Omodé püspök utasítására újjáépített, gótikus falai alatt a korai templom maradványai találhatóak. Ebből mindössze a déli mellékszentély alól keletre kinyúló, kb. 6 m átmérőjű félköríves szentély ismert, amely egyébként a tatárjáráskor pusztult el. Az északi apszisban ma is látható egy XII. századi falfestmény, amely az áldó Krisztust ábrázolja mandorlában, ez a legrégebbi rész.

Abban egyetért a szakma, hogy a győri vár XI-XIII. századi építkezéseiről meglehetősen kevés információval rendelkezünk.

A tatárjáráskor elpusztult istváni székesegyházat Omode püspök építteti újjá 1256-ban.

Az épület első nagyobb, gótikus átépítésére valószínűleg az Anjouk idejében kerül sor, egyrészt mert Nagy Lajos testvére volt akkoriban a győri püspök (Kálmán), másrészt mert ekkorra vált nyugodtabbá a helyzet.

A székesegyház nyugati oldala valamivel később, a későgótika idején épült a 15. században, ekkor készülhetett a három halhólyag motívumos, mérműves ablak is, amelyeket ma a sekrestye tetőszerkezete takar el. A padláson ennek látható nyoma van, a főhajó oldalfalán láthatóak a befalazott csúcsíves ablakkeretek.

A XV. században Zsigmond alatt érte el a magyarországi városfejlődés a csúcsát, ekkor Győr tárnoki városokat megillető jogokkal bírt.

Tudjuk, hogy Frigyes uralma alatt a székesegyház oldalához istálló, kocsmák, raktárak épültek, melyek később Hunyadi János közbenjárására bontattak csak el. Mátyás uralma alatt épültek a gótikus pillérek, melyeken évszámok is olvashatók (északon 1466, délen 1489 vagy 1499).

A török megszállás néhány éve nem kedvezett épültünknek, azt előbb maga a várkapitány Lamberg Kristóf gyűjtötte fel menekülés közben (ekkor éghetett le az egyik torony is) a várossal együtt (innen a török név: Janik Kala, égett város), majd a katonaság használta börtönként, lőszerraktárként, istállóként és élelmiszertárolóként a Püspökvárral együtt, két szóval: nagyon méltatlanul. A templomukból kiszorult híveknek a püspökvárban berendezkedő katonaság Miksa uralkodó utasítására a romos Szent István templom használatát és annak felújítását ígérte.

A törökök kiűzése (1598) után nemsokkal megkezdődött a helyreállítás, majd az első barokk átépítés a XVII. közepén 1639-45 között, II. Draskovics György püspök irányításával de Giovanni Battista Rava közreműködésével.

Ennek közvetlen előzménye a raktárfunkció volt, mivel lőport is tároltak az épületben, az egy villámcsapás miatt kigyulladt, a lőpor pedig felrobbant.

A templomot tehát a XVII. században építik át barokk stílusban, melynek alaprajza nagyjából egyezik a középkorival, de annál magasabbra nő.

Az új sekrestyét és tornyot Széchényi György püspök építteti 1658 után.

A XVIII. sz. elején épült a Rozália illetve Nepomuki Szent János nevét viselő kápolna a keleti részen, amelyet a XX. sz. eleji „helyreállítás” során bontottak el.

A nyugati homlokzat 1823-ban készült.

A templombelsőben némi változtatást Simor János püspök eszközöl a XIX. sz. közepén, amikor a főoltár képét lecseréli, a szobrokat eltávolíttatja, de mégsem ez tekinthető a legnagyobb beavatkozásnak. A jelenlegi megítélés szerint nem fogadható el az a fajta beavatkozás, melyet Csányi Károly végzett az épületen a XX. század legelején. Ekkor a középső főapszist és a déli apszist kerekítették le, és a háromhajós tér lefedése sem sikerült. Szerencsére a torony megmaradt. A XX. század folyamán 1968-ban a toronysisakkal kezdődött a felújítás, melyet a márványozás és a kőfelületek tisztítása követett, ez utóbbi a '80-as évek elején, illetve 2000-2002. körül vált ismét szükségessé.

Ha körbejárjuk az épületet, megállapíthatjuk, hogy az északi fal keleti vége román stílusú, a folytatása nyugat felé már gótikus (emlékezzünk csak a római kori Victoria-oltárra a támpilléren), aztán következik az északi oldali bejárat Hefele Menyhért tervei alapján, majd a nyugati klasszicista homlokzat, melyen a főbejárat kapu Schima Bandi helyi iparművész alkotása. A torony, mint említettem, Széchényi György érdeme, akinek címere 1681-es évszámmal a főbejárat felett látható. A székesegyház déli oldala igen értékes, itt található a gótikus Héderváry-kápolna, amely Szent László hermáját őrzi Simor János püspöksége óta. A szintén Hefele tervezte déli kápolnabejárat helyén állt valamikor a porta speciosa, a díszkapu. A déli oldal barokk ablakai mellett láthatók a gótikus ablakok kőkeretes záróívei is.

A templombelső a romanika, gótika, barokk, és klasszicizmus, valamint a XX. század jegyeit magán viselő külső mögött legalább 200 éve állandó volt, 1763 és 1783 között Zichy püspök munkásságának érdeme, egészen a legközelebbi múltig. A jelenlegi püspök, Veress András a templombelsőt jelentősen átalakította, pl. elbontotta a stallumokat, a festő-restaurátori munkák pedig még most is folynak az épületben. A templom körül, annak déli oldalát leszámítva temetőt használtak, feltehetően az Árpád-kortól a XVIII. századig bezárólag.

A Héderváry-kápolnáról érdemes néhány szót külön is szólni: a nevét építtetője után kapta, Héderváry Jánosról, de a szakirodalomban előfordul Prainer-, Szentháromság- és Szent László-kápolna néven is. Az építése az Anjouk korában, 1360-as években kezdődött, de kb. kétméteres magasságban megszakadt (oka ismeretlen) majd folytatódott néhány évtizeddel később. A kápolna alapításáról 1404-ből ismerünk írásos emléket. Kisebb-nagyobb változtatások után a barokkban Rava működésének eredményeképpen a kápolna nyugat felé meghosszabbodik, és barokk karzatot kap. Prainer várkapitány idejében (XVII. sz. első harmada) is történetelt némi átalakítás, de valószínűbbnek tartom, hogy azért kapta a kápolna az ő nevét, mert az ő kapitánysága alatt került vissza a kápolna a káptalan birtokába. A XIX. sz. második felében purista szemlélettel Lippert József alakít az épületrészen (barokk vakolat eltávolítása, barokk ajtó helyett neogót készítése) majd őt követte a már említett Csányi Károly, aki a külső megjelenést egységesítette neogótikus szellemben, visszabontva a Rava-féle hozzáépítést is.

A bazilika őrzi a Könnyező Mária képet. A kegykép az Altató Mária vagy Örvendetes Mária képtípusba tartozik. Valószínűleg írországi festőtől származik. A vászonra festett, koronákkal ékes olajkép ősképe Abraham van Merlen 1640 körüli rézmetszete. Az alvó gyermekét imára kulcsolt kézzel vigyázó Mária és a Gyermekek takarójának virágmotívumai az Énekek énekére

utalnak: „Én alszom, de a szívem virraszt” (5,2); „Íme, te szép vagy én szerelmesem, és ékes és a mi ágyunk virágos” (1,15–16). A gyermek Jézus fölé hajoló, imádkozó Szűzanyát ábrázoló kép az előkelő ír családból származó Walter Lynch későbbi clonferti püspöké volt, ő hozta Magyarországra, miután a Cromwell-féle üldözés idején menekülni kényszerült hazájából. Bécsben találkozott Püsky János akkori győri püspökkel, aki meghívta őt Győrbe, és kinevezte kanonokká és püspöki helynökké. A kép a püspök halála (1663) után a székesegyház oldalfalára került.

Írországban a 17. század végén ismét katolikusüldözés tört ki, és egy parlamenti határozat alapján az ország összes püspökét száműzték. A határozat elfogadásának napján, 1697. március 17-én, Szent Patriknak, Írország térítő apostolának és védőszentjének ünnepén (e nap ma is állami ünnepnap Írországban) a győri képen ábrázolt Szűzanya szeméből reggel 6 órától 9 óráig véres könnyek hulltak, melyeket fehér gyolcskendővel itattak fel.

A gyolcskendőt máig őrzik a székesegyházban. Díszes keretén a felirat: *„Ez valódi törülközőcskéje az itteni kegyképnek, mely az itteni székesegyházban 1697. év március hónapjának 17. napján véres könnyeket hullatott. E kendőcskét Isten dicsőségére, a Boldogságos Szűz Máriának és minden szenteknek tiszteletére ezennel felajánljuk. Győrött, 1701. május 20.”*

A képeret felújítása 2016-2017-ben történt meg, a képhez azonban a restaurátor sem érhetett hozzá.

A felújítás előtt itt, azóta a szomszédos Látogatóközpontban található országunk második legértékesebb kegytárgya, a Szent László herma.

Papnevelde – Brenner János Hittudományi Főiskola

A Brenner János Hittudományi Főiskola elődje az a Káptalani vagy Székesegyházi Iskola, amely valószínűleg a XIII. század elejétől működött, első írásos említése pedig a XIV. század közepéről való.

A Papnevelő Intézetet 1627-ben Dallos Miklós győri püspök alapította. Ezidőben jezsuiták vezették az intézményt. Széchényi György püspök 1684-ben 25 ezer rajnai forintos alapítványt tett az Egyházmegyei Szeminárium építésére. Ebből épült meg a mai „öreg szeminárium” épületének első két szintje, ami ma az Egyházmegyei Könyvtár és Kincstár, mely kicsit hátrébb található a dombon, az a vízről nem látszik. Sinzendorff Fülöp püspök 1732-ben kibővítette az épületet, és vezetését a pannonhalmi bencésekre bízta. Az intézmény vezetését később domonkosok, piaristák, majd ismét a jezsuiták látták el. Amikor II. József császár bezáratta az egyházmegyei szemináriumokat, és Pozsonyban országos szemináriumot hozott létre, a Győrött tanuló papnövendékek is ott folytatták tanulmányaikat. Simor János püspök 1857-ben a Széchényi téren álló „Apáturház”-ban kisszemináriumot létesített.

Az új szemináriumot, ahol azóta is folyik az oktatás, és amit ma itt láthatunk, 1910-ben Széchényi Miklós püspök építtette.

1952 óta intézményünkben folytatták tanulmányaikat a szombathelyi, a pécsi, majd 1965 óta a veszprémi egyházmegyei papnövendékei is. A rendszerváltást követő években az egyházmegyék szabadságukat kihasználva egymás után alapították, illetve újraindították saját intézményeiket. Főiskolánkon jelenleg győri, szombathelyi és kaposvári egyházmegyes papnövendékek tanulnak a teológus szakon.

A főiskola a Pápai Lateráni Egyetemmel kötött affiliációs szerződés alapján 1998 óta 6 éves, egyetemi szintű képzést folytat, amelynek sikeres elvégzése esetén a teológus szakos hallgatók, vagyis a papnövendékek, egyetemi diplomájuk mellett egyházi tudományos fokozatot kapnak (Baccalaureatus in Teologia).

Intézményünk a papnevelés mellett a nyugat-dunántúli régió hittanárainak képzésében is jelentős részt vállal. 1991 óta a győri Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskolával, illetve 1997

óta a szombathelyi Berzsényi Dániel Tanárképző Főiskolával, majd ezek jogutódaival való együttműködés keretében hittanári képzést folytattunk Győrben és Szombathelyen. A bolognai folyamat keretében 2006-tól katekéta-lelképásztori munkatárs szakos alapképzést, illetve hittanár-nevelő mesterképzést folytattunk. A 2014-2015-ös tanév első félévétől kezdve a korábbi bolognai rendszerű szakokat kifutó rendszerben megtartva, világi hallgatóink számára bevezettük az osztatlan tanári mesterszakokat, egyszakos, illetve szakpáros változatban. Képzési kínálatunk 2016 őszétől a római katolikus kántor alapszakkal bővült.

2019. február 1-jétől az intézmény egykori hallgatója, Brenner János vértanú nevét viseli.

Dunakapu tér

Hazánkban a törökök mintegy 150 évig dúltak, de Győr várában mindössze 4 évet töltöttek. A török hadak a várat jól védhetőnek tartják, így néhány évvel később már megengedik maguknak azt, hogy az őrséget gyengítsék. Tulajdonképpen ez lett a vesztük is, mivel **Schwarzenberg Adolf és Pálffy Miklós** 1598. március 28-án virradóra berobbantották a Fehérvári-kaput, melyet egy török gyermek őrzött, s mindössze ötórás küzdelemben visszafoglalták a várat. A hősök **szobra** a Kossuth-híd mellett látható egy új, diadalív alakú kőtömbön. A szobrot 1998-ban, a kőtömböt 2013-ban Veress Gyula Alpár készítette, ami ekkor került a mai helyére is.

Konkrét leírások szerint a török azt mondta, hogy akkor kerül vissza Győr magyar kézbe, ha a vaskakas megszólal. Állítólag a visszafoglalás hajnalán egy katona felmászott a toronyba, és kukorékolt is, mire a törökök kivonultak. Természetesen a helyzet nem volt ilyen egyszerű, a katona történetnek az igazságalapja kétséges. A vaskakas legendájával részletesen foglalkozott azonban Uzsoki András régész, aki tanulmányában közli annak a német nyelvű korabeli versnek a részletét, melynek fordítása így hangzik: „akkor üzzenek ki engem, amikor ez a kakas kukorékol”. Az ennek emléket állító **Vaskakas** (ugyancsak áthelyezett) **szobra** a Kossuth-híd mellett, a sarokházban működő fagyizó mellett látható.

A Dunakapu tér háttérben a Loyolai Szent Ignác tiszteletére szentelt **bencés templom** két tornya látható, mely a Széchényi téren áll. A tér névadója Széchényi György püspök, aki a jezsuita (ma bencés) rendház építését támogatta anyagilag is, ennek emlékét őrzi a kőkeretes kapuzat felirata is.

A templom maga 1633 és 1641 között épült, a magyarországi barokk templomépítészet egyik legjelentősebb alkotása. Tervezője valószínűleg Baccio del Bianco (Voit Pál kutatása szerint). A templomot lapos, fiókos dongaboltozat fedi, a főhajóból 3-3 oldalkápolna nyílik (bennük balról indulva Xavéri Szt. Ferenc, Szt. Rozália, Szt. György, jobbra a Katonák Védőasszonya, a Patrona Hungariae és Szt. István emlékére szentelt oltárokkal), kompozit fejezetes féloszlopokkal tagolt homlokzatán 6 fülke található, melyek kagylós kialakításúak, a fülkékben szentek szobrai állnak. A templomot a kőkeretes kapun található felirat tanúsága szerint 1641-ben szentelték fel. A tér felőli főhomlokzatot két hagymasisakos torony díszíti, melyek 1726-ban készültek el, és frissen vannak újra felújítva.

A templom berendezése 1642-től datálható, az oldalkápolnák XVII., míg a főhajó XVIII. századi alkotások.

A templom díszítését tekintve így két periódust lehet megkülönböztetni, az építést követően előbb a mellékkápolnák, majd bő 100 évvel később a főhajó díszítőfestése és műmárvány burkolata készül el.

A mellékkápolnák díszítése magyar és olasz mesterek alkotása.

A 16 méter magas, 1744-ben elkészült főoltárt díszítő képet, majd néhány évvel később a szentély és a főhajó boltozatát (összesen kb. 500 m²-t) Paul Troger tiroli származású, itáliai festő festette meg 1744 és 1747 között, akinek ezen alkotása nemzetközileg is elismerten pályája csúcsát jelenti, s egyben egyetlen magyarországi műve. Lukács evangélista arcképe a festőé.

Az oltárhoz kapcsolódó kőművesmunkát helyi, a kőfaragást, a márványozást és a szobrászati munkákat bécsi mesterek készítették.

A szószéket 1749-re fejezte be egy pozsonyi mester, Gode Lajos. Az orgona győri alkotás, a szentélyajtókat és a padokat pedig a jezsuita fráterek faragták.

A templom a XVIII. században, egy földrengés során kisebb mértékben károsodott, hajszalrepedések jelentek meg a mennyezeten, és egy nagyobb a szentélyt lezáró diadalív vonalában.

A Dunakapu téri várfal látható szakasza újraépítés, 1976-ban magasították meg a korábban felrobbantott falszakasz maradványainak nyomvonalában.

A vízparton látható hatalmas lakóház a régi **elevátor-ház** és annak jobbról és balról hozzáépített új tömege. A középső rész eredetileg közraktárnak készült. Bár Győr az országos gabonakereskedelemben egykor kulcsszerepet töltött be, az **Elevátor** építésekor már csak annak a küzdelemnek a jelképe volt, amelyet Győr városa Béccsel és Pesttel folytatott, hogy a megváltozott természeti, közlekedési, kereskedelempolitikai körülmények ellenére megőrizzen valamit egykori pozíciójából.

Az 1893. július 9-i Győri Közlöny arról tudósított, hogy a városi közgyűlés kimondta: a rakodópart és a közraktár a millenniumra épüljön fel. Az 1895. április 25-i közgyűlésen **Zechmeister Károly** polgármester kész tervvel állt elő, amely az áruraktár építésére alakult konzorciumi részvényesekkel egyeztetve született.

Az engedélyezés után, 1899 áprilisában kezdődött meg az építkezés, és 1899. november 16-án már át is adták az épületet. Pár év elteltével tűzvészben porladtak el a remények: 1905. október 18-án ismeretlen okok miatt begyulladt a gabona, a ház romosra égett. 1906-ban a leégett áruraktár további sorsa is eldőlt a részvénytársaság júniusi közgyűlésén, amikor Győr. szab. kir. város áruraktára kimondta a felszámolást. Az áruraktár megmaradt falait és az el nem égett felszereléseket eladták az *Országos Raktárházak Részvénytársaságának*, amely vállalkozott az újjáépítésére.

1914-ben az újra megélénkülő forgalom miatt egy újabb elevátort is építettek, melyet a XX. század második feléig aktívan használtak, aztán sokáig üresen állt.

2005. júliusában a győri közgyűlés a szabályozási terv módosításának részeként, egyhangúlag elfogadta a belvárosi Duna-part beépítését. Az elevátorként emlegetett magtárépület átalakítását a Mosoni-Duna-part a Dunakapu tértől a Széchenyi hídig tartó szakaszának rendezésével együtt tervezték el. Végül az évek óta a város nyilvánossága előtt vitatott elképzelések közül egy teljesen új beépítési javaslatra mondott igent a testület.

A vízparton álló surrantó-torony ekkor lett felrobbantva.

Kedves Vendégeinknek köszönjük megtisztelő figyelmét.

A dokumentációt összeállította:

Erős Erika

műemlékvédelmi szakmérnök

okl. szerkezettervező építésmérnök (É-08-0606)

szakértő műemléki épületkutatás és műemléki érték dokumentálása
szakterületeken (21-0265)

műszaki ellenőr (magasépítés, ME-É 08-0606)

műemléki felelős műszaki vezető (MV-É-M 08-0606)

9027 Győr, Gyóni Géza sétány 4.

tel.: +36-30-249-1684, e-mail: eroserika72@gmail.com